

dosiahli pri projektoch, kde sa do realizácie zapojili aj tí experti, ktorí sa podieľali na príprave Národnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja. Toto prepojenie umožnilo overiť princípy, ciele a zvolený postup prípravy Národnej stratégie TUR v praxi na nižších úrovniach. Ďalším z dôležitých prínosov programu je posilnenie spolupráce MVO a samospráv na miestnej úrovni, či už pri príprave, alebo samotnej realizácii projektov, keďže táto spolupráca je nevyhnutným predpokladom ďalšieho rozvoja miestnych komunít. Nezanedbateľný prínos mal Program malých grantov aj pri propagácii koncepcie trvalo udržateľného

rozvoja, ktorá je aj napriek tomu, že od prijatia Agendy 21 na Summitu Zeme v Riu uplynulo skoro desať rokov, neznámym pojmom pre väčšinu nášho obyvateľstva.

Podrobný zoznam organizácií a projektov podporených z Programu malých grantov, spolu so stručným popisom činnosti a kontaktnými adresami riešiteľských organizácií, možno získať na adrese: www.rec.sk v časti Projekt *Podpora trvalo udržateľného rozvoja v Slovenskej republike* alebo priamo v REC Slovensko.

Vladimír Hudek
Milan Chrenko

Prírodovedec Oto Herman

V minulom roku uplynulo 165 rokov od narodenia významného prírodovedca, národopisca, archeológa, múzejného pracovníka, novinára i politika, právom označovaného za posledného uhorského polyhistora, Ota Hermana (narodil sa 26. 9. 1835 v Brezne – zomrel 27. 12. 1914 v Budapešti, pochovaný je v Miskolci – Alsóhámore).

Pri tejto príležitosti usporiadala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky – Centrum ochrany prírody a krajiny v Banskej Bystrici a Mesto Brezno odborný seminár s medzinárodnou účasťou **Oto Herman (1835–1914) – prírodovedec**. Uskutočnil sa 22. novembra 2000 v zasadačke Mestského úradu v Brezne. Podujatie sa uskutočnilo v roku, v ktorom si mesto Brezno (Hermanovo rodisko) pripomenulo 735 rokov od prvej písomnej zmienky, 620 rokov od udelenia mestských práv a 345 rokov od jeho inkorporácie medzi slobodné krá-

ľovské mestá. Cieľom podujatia bolo predstaviť Ota Hermana súčasnej generácii prírodovedcov predovšetkým ako zoológa, ale priblížiť ho aj ako osobnosť európskeho formátu, akých sa v našich končinách, v rámci celého bývalého Uhorska, nevyskytovalo mnoho, a súčasne ako jedného z priekopníkov ochrany prírody.

V bohatej Hermanovej bibliografii možno nájsť viacero kníh venovaných ochrane prírody (napr. *Chránime zvieratá*, *Ochrana zvierat*) i množstvo podobne zameraných článkov (napr. *Deň vtákov a stromov v Uhorsku*, *Medzinárodná dohoda z r. 1902 o ochrane vtáctva a Uhorsko – Otvorená prosba vo veci jednoty ochrany zvierat*, *Ochrana vtáctva na parížskom medzinárodnom hospodárskom kongrese*).

Bol to práve Herman, kto r. 1882 založil *Krajinský zväz ochrany zvierat v Uhorsku*, a práve jeho zásluhou bola r. 1900 úradne ustanovená akcia pre školy *1. apríl – Deň vtákov a stro-*

mov. Ten vlastne pretrváva ako Deň vtákov dodnes a končia sa ním tradičné jarné *Dni ochrany prírody*. Oto Herman sa aktívne podieľal aj na vypracovaní viacerých vtedajších ochranárskych dohôd. Navyše, veľmi rýchlo pochopil význam prírodných vied a ochrany prírody aj v osvetovej práci. O jeho prednášky v rámci osvetových večierkov Prírodovedeckej spoločnosti bol veľký záujem, pretože patril k výborným rečníkom.

Na seminári, ktorý sa niesol v príjemnom, pracovnom duchu, sa zúčastnilo 20 odborníkov zo Slovenska i Maďarska. Organizátori ho pripravili ako neformálne komorne ladené stretnutie ľudí so záujmom o túto osobnosť. Odzneli na ňom 3 hlavné referáty približujúce už nežijúce osobnosti prírodovedy pôsobiace v Brezne, Ota Hermana na základe črt jeho života i odborného zamerania ako múdreho búrliváka i ako priekopníka ochrany prírody a archeologického výskumu v Bukovom pohorí. Okrem toho si účastníci vypočuli niekoľko zaujímavých koreferátov a v závere sa rozprúdila bohatá a podnetná diskusia.

Príspevky zo seminára budú publikované v samostatnom zborníku.

Peter Urban

